

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z wniosku Akademii Medycznej w W.

przy uczestnictwie Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - Szpitala Klinicznego (...) z siedzibą w W. i Skarbu Państwa - Miasta W.

o wpis,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 września 2005 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 18 marca 2005 r., sygn. akt V Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 marca 2005r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił zażalenie wnioskodawcy - Akademii Medycznej w W. na postanowienie tego Sądu z dnia 28 lutego o odrzuceniu kasacji Akademii od postanowienia z dnia 14 grudnia 2004 r. z powodu nie uiszczenia wpisu stałego (art. 17 ustawy z 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Odrzucając zażalenie Sąd Okręgowy stwierdził, że wbrew zarzutom wnioskodawczyni, Akademia, która ma osobowość prawną i dysponuje własnym mieniem, nie może być uznana za instytucję państwową w rozumieniu art. 8 ust. 1 uksc a zatem nie przysługuje jej określone w tym przepisie zwolnienie od opłat sądowych. Z tych względów wniesione przez radcę prawnego zażalenie na postanowienie o odrzuceniu kasacji, podlegające, podobnie jak

kasacja, opłacie stałej zgodnie z § 30 ust. 1 w zw. z § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 154, poz. 753 ze zm.) i nieopłacone tą opłatą, podlega odrzuceniu na podstawie art. 17 uksc.

W zażaleniu na powyższe postanowienie Akademia Medyczna wskazując, że jest instytucją państwową, której zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej a zatem nie ma obowiązku uiszczania opłat sądowych, wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 8 ust. 1 uksc Skarb Państwa oraz instytucje państwowe, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, nie mają obowiązku uiszczania opłat sądowych. Stwierdzenie, czy przepis ten ma zastosowanie do Akademii Medycznej w W. zależy zatem od ustalenia, czy jest ona instytucją państwową a jeśli tak, to czy jej zadanie polega czy nie na prowadzeniu działalności gospodarczej. Podejmując te rozważania trzeba na wstępie stwierdzić, iż wprowadzone w poprzednim ustroju społeczno-gospodarczym pojęcie „instytucji państwowej”, które zawierał także art. 14 k.p.c. przed jego uchyleniem w wyniku nowelizacji z dnia 13 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 318), jak również art. 2 § 2 k.c. przed jego uchyleniem na podstawie art. 1 pkt 1 ustawy nowelizacyjnej z dnia 28 lipca 1990 r. (Dz. U. Nr 55, poz. 321), nie zostało bliżej określone przez ustawodawcę i zawsze budziło wątpliwości interpretacyjne. Ustawodawca odróżnił jedynie instytucje państwowe, których zadanie nie polegało na prowadzeniu działalności gospodarczej od jednostek gospodarki uspołecznionej, w tym przedsiębiorstw państwowych. Powszechnie przyjmowano, że instytucje państwowe to państwowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną i wykonujące określone zadania państwowe o znaczeniu ogólnospołecznym, podlegające w tym zakresie pewnemu nadzorowi organu państwowego, który je powołał. Zatem stanowisko Sądu Okręgowego odmawiające Akademii Medycznej statusu instytucji państwowej jedynie dlatego, że posiada ona osobowość prawną i własny majątek, nie znajduje uzasadnienia w powszechnie przyjmowanej wykładni tego pojęcia.

Akademia Medyczna w W. utworzona została jako państwowa wyższa szkoła akademicka, początkowo o nazwie Akademia Lekarska, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 1949 r. w sprawie założenia Akademii Lekarskich w W., K., P., L., Ł. i W. (Dz. U. Nr 58 poz. 450), wydanego w oparciu o przepisy dekretu z dnia 28 października 1947 r. o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego (Dz. U. Nr 66,

poz. 415 ze zm.). Jej nazwa została zmieniona na „Akademię Medyczną” rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 marca 1950 r. (Dz. U. Nr 9, poz. 92). Obecnie wnioskodawczyni działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 ze zm.), co stwierdza w § 2 jej statut, który w § 1 stanowi, iż Akademia Medyczna w W. jest państwową szkołą wyższą powołaną do kształcenia studentów i prowadzenia badań naukowych. Z § 3 statutu wynika, że Akademia Medyczna jest częścią systemu edukacji narodowej a do jej zadań należy działalność dydaktyczna i naukowa (§ 8). Posiada ona osobowość prawną (§ 5 statutu) i prowadzi samodzielną działalność finansową (§ 9 statutu), podlega jednak kontroli i nadzorowi Ministra Zdrowia i Ministra Edukacji Narodowej w zakresie określonym w § 13, 15 i 18 statutu. Zgodnie z art. 10 ustawy o szkolnictwie wyższym Akademia Medyczna jest uczelnią państwową, której podstawowym zadaniem, zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy jest kształcenie studentów i prowadzenie badań naukowych. W świetle powyższych uregulowań nie może budzić wątpliwości, że Akademia Medyczna w W. jako posiadająca osobowość prawną państwowa szkoła wyższa, która realizuje zadania państwa w zakresie edukacji narodowej i do której podstawowych zadań należy kształcenie studentów i prowadzenie badań naukowych, jest- w rozumieniu art. 8 ust. 1 uksc - instytucją państwową, której zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej i jako taka nie ma obowiązku uiszczania opłat sądowych. Stanowisko takie w odniesieniu do państwowych szkół wyższych wyraził już Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 kwietnia 1996 r. III CZP 8/96 (OSNC 1996/7-8/100) i odnieść je należy również do Akademii Medycznej w W.

Z tych względów zażalenie należało uznać za uzasadnione, co skutkowało uchylenie zaskarżonego postanowienia jako pozbawionego podstawy prawnej (art. 386 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).